

Justitia commutativa formalis, et propria non est inter Deum, et homines. vi, 910, n. 17.

Justitia commutativa imperfectionem dicit Deo repugnantem. vi, 910, n. 17.

Justitia distributiva, et commutativa differunt ex parte materiæ, formæ, medii quod observant, et ex parte personarum quas respiciunt. vi, 904, n. 2.

Justitia distributiva reperitur formaliter in Deo, seclusis imperfectionibus, in distributione præmiorum pro meritis. vi, 906, n. 6.

Justitia distributiva, non fundatur in ratione dati, et accepti. vi, 906, n. 6.

Justitia distributiva est vera species justitiæ proprie dictæ. vi, 907, n. 9.

Justitia distributiva vere, et proprie reperitur in retributione meritorum, servans tamen modum justitiæ commutativæ. vi, 909, n. 14.

Justitiæ originalis idoneum faciebat quod concupiscentia, et appetitus obedirent rationi, et fomitem auferebat. vi, 780, n. 13.

Et ideo solum poterat esse peccatum contra supernaturalia in tali statu. vi, 789, n. 12.

Justitia legalis est virtus, quæ respicit bonum commune, et invenitur in subditis, et in principe licet diversimode. vii, 693, n. 10.

Distincta virtus est a virtute obedientiæ in subdito, et quare. vii, 695, n. 13.

Justitia legalis non est virtus generalis per essentiam, sed per imperium. vii, 695, n. 13.

Quo sensu præferatur religioni. vii, 691, n. 3.

Conditiones exactæ ad justitiam rigorosam sunt quinque, nempe ut bonum æquetur debito, ut sit proprium debitoris, ut non sit alio titulo debitum, quod sit ad alterum, et quod aliam satisfactionem exigere non possit creditor. viii, 2, n. 4.

LAMECH.

Lamech non est certum Cainum occidisse. viii, 60, n. 15.

Unius ad seipsum tantum metapherice datur justitia. viii, 67, n. 7.

Justitia debet esse inter duo principia ut quod. viii, 68, n. 8.

Sufficit quod sit ad alterum, vel formaliter, vel virtualiter. viii, 69, n. 14.

Ad justitiam perfecte exercendam requiritur, quod dona ita sint propria, quod non sint donata a creditore. viii, 69, n. 15.

Justitia vindicativa nunquam pervenit ad justitiam commutativam perfectam. viii, 84, n. 10.

Justitia commutativa non potest inveniri in pura creatura in ordine ad Deum. viii, 84, n. 10.

Nec invenitur in Deo. viii, 86, n. 18.

Justitia commutativa formalis respicit debitum rigorosum inter utramque partem fundatum in præcisa commutatione dati, et accepti. viii, 86, n. 20.

Cum Deus ex vi dati non possit absolute constitui debitor, ideo in ipso non reperitur justitia commutativa formalis. viii, 86, n. 20.

Reperitur in Deo solum quantum ad modum. viii, 87, n. 21.

JUSTUS.

Justa facere non juste quomodo intelligatur a philosopho. v, 824, n. 40; 863, n. 82.

Justus nequit aliquis dici, vel gratus sine receptione physica gratiæ. vi, 881, n. 25.

JUVENIS.

Juvenes abundant spe, et quare. viii, 684, n. 15.

LANGUOR.

Languor animi est effectus amoris, qui pro re amata absentis datur, et est tristitia quædam. vi, 207, n. 5.

L.

LAPIS.

Lapis non redderetur videns per visionem sibi communicatam, quia non vitaliter eliceret illam. v, 414, n. 25.

LATRIA.

Latria, vide religio infusa.

Latria summa servitus est, cujus correlativum est summum dominium. vi, 693, n. 22.

LATRO.

Res semel ablata injuste licet si latro eam in loco tuto constituerit, habet tamen jus ut ab ipso per vim non auferatur a vero domino, sed via juridica. vii, 432, n. 7.

LAURENTIUS.

Laurentius Valla erravit dicendo symbolum Apostolorum ab ipsis non fuisse editum. vii, 134, n. 2.

LAUS.

Laus, et meritum principaliter sunt in voluntate originative, consummative autem non semper, sed etiam in appetitu sensitivo ut subjicibili rationi. vi, 431, n. 52.

LEX.

Differentia legis divinæ et humanæ. i, 395, n. 12.

Legem Judæorum finiendam esse per Messiam ostenditur. i, 421, n. 19.

In lege veteri erat potestas in Ecclesia, ad discernendum controversias de lege, de cæremoniis. i, 432, n. 4.

Angelus non potest peccare speculative, sed bene practice contra legem naturalem, sed bene potest peccare contra legem supernaturalem. iv, 878, n. 13, vide regula.

Legis honestas, vide peccans mortaliter.

Lex etiam ponitur incapaci transgrediendi

illam, et quare. v, 266, n. 54, vide beatus et Christus.

Lex ad bonum commune, non ad privatum dirigitur, illi tamen princeps condens ipsam subjicitur ex æquitate naturali. v, 589, n. 17.

Lex est quoddam imperium, seu præceptum, quod ad intellectum pertinet, non ad voluntatem. v, 595, n. 10.

Lex significatur nomine lucis in sacra Scriptura, et quare. v, 595, n. 10.

Lex in sacra Scriptura cur dicatur voluntas, et quo sensu. v, 603, n. 28.

Lex tres actus habet, prohibere, permittere, et præcipere. v, 792, n. 9.

Lex permissive se habet tantum circa objecta actuum indifferentium. v, 792, n. 9, vide actus indifferens et indifferentia.

Lex divina non proprie dicitur jus, sed fas. vi, 861, n. 5.

Lex divina relinquitur ab arbitrio peccantis mortaliter, vide arbitrium et peccans mortaliter.

Lex non obligat quando post factam sufficientem diligentiam, an detur, vel non, manet adhuc dubium. vi, 436, n. 22, vide votum.

Legi æternæ conformari debet omnis actus moralis, et quomodo. vi, 22, n. 25, vide actus bonus.

Lex humana solum actus externos punit, non internos, et quare. v, 104, n. 73.

Lex naturalis non præcipit impossibile absolute, sed possibile per gratiam. vi, 754, n. 23.

Lex naturalis, ut tota impleatur, requirit specialem gratiam, tam in statu naturæ lapsæ, quam puræ naturæ, et quare. vi, 757, n. 2.

Lex aliquem actum præcipiens per se respicit et determinat finem virtutis, ad quam pertinet talis actus per legem præceptus, secus est de voto. vii, 873, n. 7.

Lex non perficitur per promulgationem, sed per actum ordinativum qui sit actus intellectus. vii, 749, n. 23.

In lege veteri erat concilium seniorum quorum primus princeps sacerdotum dicebatur. vii, 147, n. 18.

Ad illud concilium pertinebat judicare de lege, et de veritate doctrinæ, et de prophetis an essent veri, vel falsi. vii, 147, n. 18.

LIBER.

Liber vitæ metaphora est. iii, 566.

Est ipsa Dei notitia. iii, 566.

Est solum pro vita gloriæ. III, 566.
 In eo quidam simpliciter scripti; quidam secundum quid. III, 566.
 Liberum primo et per se quid. III, 253, n. 4.
 Deliberatum autem, et indeliberatum, sunt modi extrinseci et extrinsece variantes rationem actus moralis: quare actus erit liber, licet non sit deliberatus. IV, 973, n. 24.
 Angeli in primo instanti suæ creationis elegerunt quod voluerunt actu liberi arbitrii secundum S. Thomam. IV, 896, n. 3.
 Id tamen quidam negant. IV, 896, n. 3.
 Contra quos arguitur a priori. IV, 899, n. 7, vide deliberatio.
 Liberum quid sit. V, 369, n. 12.
 Aliud est eminenter liberum, aliud formaliter liberum. V, 369, n. 12.
 Liberum formaliter tale non est perfectius necessarium, quod eminenter, et radicaliter est liberum. V, 239, n. 36.
 Liberum et voluntarium non sunt idem. V, 360, n. 1.
 Quid sit liberum formaliter, quid liberum eminenter. V, 370, n. 13.
 Liberum quoad specificationem, et quoad exercitium, quid sint. V, 512, n. 2.
 Liber actus non est necesse quod duret magis quam per unicum instans, sed potest in illo solo instanti cessare per ultimum esse. V, 523, n. 32.
 Liberum arbitrium, vide arbitrium liberum.
 Omnes libri Canonici designati a Tridentino sunt æqualis auctoritatis, non solum quoad fidelium ædificationem, sed etiam ad confirmationem dogmatum in Ecclesia. VII, 294, n. 3.
 Liberum arbitrium, vide arbitrium.

LIBERALITAS.

Liberalitas est virtus in parte concupiscibili subjectata, originata tamen a voluntate, et moderatur concupiscentiam habendi pecuniam. VI, 424, n. 28, vide magnificentia.
 Liberalitas est pars potentialis justitiæ, et una ex septem speciebus justitiæ non rigorosæ. VI, 487, n. 1, vide justitia.

LIBERIUS.

Liberius injuste fuit depositus, et in exilium deportatus ab Acacio, et in ejus locum Felix subrogatus. VII, 242, n. 27.

Postea autem in damnationem Athanasii consentiens, et cum hæreticis communicans a Clero Romano, abrogata ejus dignitate, Felix electus est. VII, 242, n. 27.

LIBERTAS.

Libertas in Deo manifesta est modus totius libertatis intricatissimus. III, 237, n. 1.
 Libertas, et dominium in operando est intellectualis naturæ proprium. III, 238, n. 2.
 Libertas humana in quo posita est. III, 239, n. 5.
 Quid libertas divina. III, 239, n. 5.
 De ea hæreticorum quorundam sententia. III, 239, n. 5.
 Libertas volitionis divinæ consistit in summa, et absoluta independentia a creaturis quas respicit ut objecta inadæquata. III, 254, n. 5.
 Est perfectissima, actualissima, et intima. III, 254, n. 6.
 Libertatis divinæ indifferentia non potest dari penes egredi vel non egredi a potentia voluntatis, sed penes tangere vel non tangere objectum creatum. III, 262, n. 4.
 Libertati divinæ non obstat quod indivisibili eternitatis mensura mensuretur. III, 268, n. 7.
 Libertatem nostram cum intrinseca divinæ voluntatis efficacia componi non implicat. III, 400, n. 1.
 Libertas actus moralis, liberum, et necessarium sunt modi intrinseci et extrinsece variantes rationem ipsius actus. IV, 971, n. 21.
 Libertas voluntatis est multiplex, scilicet contrarietatis, contradictionis, et complacentiæ. Libertas contrarietatis, seu quoad specificationem actus est circa bonum, et malum. IV, 888, n. 25; 915, n. 29.
 Libertas contradictionis, seu quoad exercitium actus, est ad velle, et non velle. IV, 915, n. 30.
 Libertas complacentiæ est in voluntate, quando objectum, quod elegit, sic ei placet, ut ei mordicus adhærescat, vide inflexibilitas.
 Libertas contrarietatis, et contradictionis an sit in Angelo in pura natura considerato. IV, 888, n. 25; 893, n. 31.
 Voluntas, ut sit libertate pollens, non indiget tempore: ex suo enim modo operandi perfecto operatur in instanti. IV, 899, n. 7.

Ad hoc autem, ut reducatur libere de potentia ad actum, debet determinari a Deo, ut a principio libertatis creatæ. IV, 904, n. 13.
 Non pertinet ad perfectionem libertatis posse velle et non velle defectuose, sed posse velle et non velle, non coacte, et quoad exercitium. IV, 918, n. 34.
 De libertate Angelorum, et motione Dei in via eorundem. IV, 963, n. 10, vide actus.
 Ex libertate merito infert D. Thomas secreta cordis esse Angelo incognoscibilia, nisi ea Deus revelet. IV, 835, n. 11; 839, n. 16.
 Ea enim non pertinent ad rationem universi, quia determinatio illorum a solo Deo dependet, qui est supra universum. 846, n. 26.
 Sublata libertate a voluntate tolleretur ab ea peccabilitas. IV, 872, n. 1; 874, n. 4.
 Tunc autem vel esset, sicut brutum, vel esset sicut beati. IV, 894, n. 33.
 Ex vi autem intellectualitatis, non potest carere libertate. IV, 894, n. 33.
 Libertas non læditur per hoc quod Deus moveat, et applicet physice voluntatem ad agendum. V, 504, n. 40.
 In libertate non est perfectio posse peccare, sed defectus, ut patet in libertate Dei, et Christi. V, 247, n. 8.
 Libertas contradictionis, et contrarietatis, in quo distinguantur. V, 265, n. 53.
 Libertas voluntatis ex indifferentia pendet iudicii. V, 310, n. 15.
 Cum motu primo naturæ intellectivæ quomodo stet libertas. V, 99, n. 27.
 Libertatis diffinitio quanto rigore ab aliquibus explicetur. V, 368, n. 12.
 Libertas est modus vitalitatis intrinsece. V, 388, n. 14.
 Et sic nequit esse libertas non vitalis. V, 388, n. 14.
 Libertas actus in unico, et primo instanti salvatur, et quomodo. V, 523, n. 29; 523, n. 30.
 Libertas actus in nobis ratione hujus status nequit exerceri nisi in tempore. V, 525, n. 36.
 Libertas quomodo sit in primo instanti, et non sit peccatum. V, 526, n. 39.
 Libertas non est genus moralitatis, sed materialiter præsupposita. V, 620, n. 10, vide actus moralis.
 Libertas actus quomodo realiter dependeat a potentia ut potente non elicere. V, 636, n. 54.
 Libertas Christi, vide Christi amor et Christi meritum.

Libertas an tollatur a gratia efficaci, seu physica præmeditatione, vide gratia efficax, motio et motus.
 Libertas reperitur intrinsece in omnibus potentiis, quæ non moventur despotice a voluntate; in illis autem quæ despotice moventur invenitur solum per extrinsecam denominationem. VII, 764, n. 16.

LIGO.

Ligati sunt dæmones, et quoad detentionem in loco, et quoad executionem operationum suarum liberarum impeditam; non enim agunt ubi volunt, nec sicut volunt. IV, 1017, n. 12; 1019, n. 16; 1021, n. 20.
 Detentio eorum, quoad locum, supponit prius passivam detentionem impeditivam operationum potentiarum factam ab aliquo corpore, cujus loco manent ligati. IV, 1024, n. 24.
 Ligamen autem, quo ligantur, subjectatur in omnibus potentiis requisitis, et concurrentibus ad potentias externas. IV, 1024, n. 20, vide locus.

LIMBUS.

Animæ patrum erant in limbo, velut in carcere honorario. IV, 633, n. 7.
 Quando anima Christi descendit ad limbum patrum, lucem sensibilem et exteriorem produxit, qua locum illum illustravit. IV, 633, n. 7.

LIQUEFACTIO.

Liquefactio est effectus amoris resolvens cordis duritiam ne obsistat rei amatae ut ad se interet. VI, 208, n. 9, vide vulneratio.

LOCUS.

Locus est duplex, scilicet rei intrinsecus, et extrinsecus. IV, 610, n. 1.

Angeli sunt in loco diffinitive. iv, 610, n. 1.
 Opinio Scoti circa hoc. iv, 613, n. 5.
 Durandi. iv, 610, n. 1.
 Variæ sententiæ opinio. iv, 614, n. 9.
 Causa effectiva existentiae Angeli in loco, est illius voluntas. iv, 615, n. 40.
 Substantia Angeli secundum se, et remota operatione non est formalis, et immediata ratio contactus angelici ad locum: neque immediatum, et proximum fundamentum præsentiae localis, sed solum radicale principium in quantum est radix operationis, et virtutis. iv, 615, n. 11.
 Suarez, Vazquez, et Molina, non explicant sufficienter præsentiam Angeli in loco, et rationem formalem existendi in loco. iv, 617, n. 14.
 S. Thomas docet Angelum esse in loco per contactum virtutis. iv, 621, n. 20.
 Angelus modo præternaturali potest esse in loco per passionem, et non per operationem. iv, 625, n. 23.
 Angelus non potest esse in pluribus locis adæquatis. iv, 643, n. 9; 647, n. 19.
 Sed bene potest esse in duplici loco inadæquato. iv, 646, n. 17.
 Angelus non operando potest manere sine loco positivo. iv, 676, n. 7.
 Secundus casus est, vide loquor et medium.
 Ex eo quod plura corpora sint in eodem loco non multiplicatur denominatio a loco, sed respectus materialiter multiplicatur. vi, 86, n. 23.
 Quilibet locus circumscriptivus terminat adæquate tam intensive, quam extensive corpus. vii, 174, n. 16.

LOCUTIO.

Locutio Angelorum inter se est difficillima explicatu. iv, 1033, n. 3.
 Quatuor conditiones requisitæ ad veram, et essentialem locutionem, in nostra locutione reperiuntur, quas omnes in angelica non reperies. iv, 1033, n. 3.
 Medium locutionis angelicæ, an se teneat ex parte audientis, an ex parte loquentis. iv, 1033, n. 4, vide loquor et medium.
 Locutio Angelorum cum hominibus debet fieri modo quodam corporali. iv, 1033, n. 3.
 Locutio erit propria in corporibus gloriosis, et quomodo. v, 341, n. 24.
 Locutio quomodo formetur. v, 343, n. 31.

LOGICA.

Logica, vide ars.

LOQUOR.

Quomodo spiritualiter loquantur Angeli inter se. iv, 1032, n. 1.
 Id dubium solvere valde difficile est. iv, 1033, n. 3.
 Inter se autem, vel cum Deo, debet esse spiritualis. iv, 1033, n. 3.
 Animæ separatæ, cum sint intellectuales, et sociabiles, loquuntur inter se. iv, 1033, n. 3.

LUMEN.

Lumen gloriæ requiritur ex parte potentiæ passivæ, non per modum capacitatis, sed dispositionis, et proportionis. ii, 169, n. 14.
 Ad visionem beatificam requiritur lumen gloriæ elevans intellectum. ii, 238, n. 1.
 Lumen gloriæ nullo modo potest intelligi, quod sit ipsa divina essentia manifestans seipsam, sine aliquo superaddito ipsi potentiæ, neque quod sit divina essentia per modum speciei et loco objecti. ii, 240, n. 4.
 Lumen gloriæ requiritur ad hoc ut intellectus sit susceptivus formæ sublimioris, quæ est essentia divina, quæ est species intelligibilis intellectus creati. ii, 242, n. 7.
 Ad visionem divinam requiritur lumen gloriæ, et divina essentia locospeciei. ii, 242, n. 7.
 Triplex est medium ad videndum Deum. Primum est lumen sub quo res videtur: secundum, forma visibilis, qua res videtur, et determinatur per illam ad speciale objectum: tertium est medium, in quo sicut inspiciendo in speculum videntur ea quæ repræsentantur in speculo. ii, 241, n. 6; 242, n. 8.
 Etiam si lumen sit omnino determinatum in ratione virtutis, adhuc tamen exigit concursum objecti, qui est distinctum a concursu luminis. ii, 242, n. 8.
 Lumen non potest esse species expressa, si quidem hæc debet procedere a lumine, seu potentia elevata, mediante actione vitali tamquam terminus ejus. ii, 244, n. 9.
 Lumen est qualitas se tenens ex parte potentiæ, et virtutis ejus, et quasi complementum vitalitatis ejus et concursus solum per modum efficientis. ii, 245, n. 11.

Ad rationem luminis gloriæ elevantis non sufficit concursus Dei simultaneus. ii, 245, n. 11.
 Lumen gloriæ se habet per modum virtutis confortantis ipsum intellectum. ii, 246, n. 12.
 Lumen gloriæ requiritur ut elevatio dispensans ad recipiendam essentiam divinam, et per modum virtutis ad eliciendam visionem. ii, 246, n. 13.
 Requiritur lumen gloriæ per modum virtutis elevantis intellectum, non per modum repræsentationis. ii, 249, n. 16.
 Lumen gloriæ requiritur ad immutandam et elevandam potentiam non ex parte objecti sicut species, sed ex parte virtutis, quæ est improporionata ad utendum specie ita elevata, nisi amplius roboretur. ii, 250, n. 20.
 Intellectus noster non habet aciem videndi Deum, nisi per lumen ordinis superioris, quia visio illa omnes ordines naturalis virtutis excedit. ii, 251, n. 21.
 Lumen dicitur similitudo non repræsentativa, sed elicitiva, quatenus producit ad videndum Deum, et sic constituit intellectum Deo similem, in eo quod sicut Deus se videt, ita et intellectus. ii, 252, n. 22.
 Lumen gloriæ se tenet ex parte potentiæ intellectivæ, non ex parte objecti repræsentative. ii, 253, n. 1.
 Lumen gloriæ nihil tractat cum sensibilibus ut ab illis species intelligibiles educat, neque ullam aliam speciem creatam ad repræsentandum Deum formare potest. ii, 253, n. 1.
 Lumen gloriæ circa potentiam intellectivam duplex munus exercet redactum ad genus causæ efficientis, et dispositivæ, et quodnam. ii, 354, n. 3.
 In visione beatifica licet intellectus concurrat tamquam principium vere vitale, et vere influens, tamen ratio influendi est unica, scilicet desumpta ex lumine gloriæ, quæ intellectum perficit et elevat, quod non concurrat per propriam virtutem naturalem, in suo ordine naturali manentem, sed elevatam. ii, 259, n. 14.
 Potentia et lumen gloriæ ita se habent in ordine ad actum visionis eliciendum quod tota ratio proxime proportionans virtutem potentiæ ad operandum, etiam suum partialem influxum habet a lumine gloriæ, non vero ante ipsum. ii, 260, n. 18.
 Intellectus ratione potentiæ est activus radicaliter respectu visionis beatæ, et habet vitalitatem radicalem remotam, proximam autem et formalem habet a lumine. ii, 263, n. 23.
 Et si lumen sit omnino determinatum in ratione virtutis, tamen adhuc exigit concursum objecti, qui est distinctus a concursu luminis. ii, 242, n. 8.
 Essentia divina seu lumen divinum, loco speciei unitur intellectui beati. ii, 273, n. 1.
 Lumen gloriæ requiritur ad unionem essentiam divinam intellectui. ii, 874, n. 4.
 Respectu visionis divinæ cum intellectu, per modum speciei intelligibilis, lumen gloriæ habet rationem causæ materialis et dispositivæ. ii, 274, n. 4.
 Lumen gloriæ requiritur ut dispositio ad unionem cum divina essentia, non tamen ut dispositio expellens aliquid contrarium, nullum est enim contrarium quod expellatur per lumen gloriæ. ii, 275, n. 6.
 Lumen gloriæ solum requiritur ad hoc ut intellectus, qui est inferioris ordinis, per illud elevetur, et trahatur ad sublimiorem dispositionem, in qua maneat objectum proportionatum ad illam unionem. ii, 275, n. 6.
 Cum essentia divina non informet intellectum per modum qualitatis et inhæisionis (quod est impossibile) sed pure in esse intelligibili, consequenter ad talem unionem requiritur necessario potentiam esse proxime habitatam et proportionatam per lumen gloriæ. ii, 275, n. 6.
 Lumen gloriæ non potest esse connaturale alicui creaturæ, nisi creatura esset divinæ naturæ, quod est impossibile. ii, 281, n. 3; 282, n. 7.
 Implicat dari substantiam seu intellectum creatum supernaturalem, cui connaturale sit lumen gloriæ. ii, 282, n. 5.
 De fide est intellectuales creaturas quæ nunc sunt, non esse naturaliter beatas, sed supernaturaliter, et per lumen elevans. ii, 282, n. 5.
 Creatura rationalis solum est in potentia ad beatitudinem, seu lumen gloriæ. ii, 282, n. 5, vide supernaturale et supernaturalitas.
 Lumen gloriæ datur intellectui ad elevandum et proportionandum illum ad formam intelligibilem increatam quæ est divina essentia, ut utatur illa, et videat illam, et sic datur per modum virtutis activæ, et ad eliciendam visionem Dei in se tamquam proxima et formalis virtutis operandi actum vitalem, vitalitate supernaturali, seu vitæ æternæ. ii, 284, n. 9.
 Lumen gloriæ habet pro specificativo connaturali et immediato ipsum Deum in se, et non creatum intelligibile. ii, 288, n. 17.
 Lumen gloriæ etiam quoad substantiam est ordinis divini, quia ex sua specie respicit